

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Räkenskapssammandrag för kommuner, regioner och kommunalförbund

Ämnesområde

Offentlig ekonomi

Statistikområde

Finanser för den kommunala sektorn

Produktkod

OE0107

Referenstid

2020 år (prognos)

2019 år (preliminär)

Kontaktuppgifter Statistikansvarig	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Offentlig ekonomi
E-post	offentligekonomi@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	4
2.1	Målstorheter	4
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning av mikrodata	6
2.6.2	Granskning av makrodata	6
2.6.3	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	7
2.7.1	Principer och antaganden	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

Räkenskapssammandraget (RS) beskriver kommunernas, regionernas och kommunalförbundens intäkter och kostnader samt investeringar. Statistiken innehåller även variabler fördelade på olika typer av verksamheter, samt olika motparter.

RS består av följande undersökningar/insamlingar:

- Steg 1 för kommuner
- Steg 1 för region
- Steg 2 för kommuner
- Steg 2 för region
- Kommunalförbund
- Resultaträkningsprognos för kommuner och regioner

I detta dokument beskrivs uppbygg och genomförande av de olika undersökningarna som resulterar i statistik om kommuner, regioner och kommunalförbund.

RS Steg 1 samlar in preliminära uppgifter om respektive kommun och regions resultat- och balansräkning. Exempel på detta är verksamhetens intäkter och kostnader. Ytterligare exempel är deras tillgångar och skulder. Steg 1 innehåller även preliminära uppgifter om investeringar, exempelvis inköp och försäljning av olika tillgångsslag, samt ingående och utgående balanser av anläggningstillgångar.

RS Steg 2 samlar in slutliga uppgifter respektive kommun och region fördelat på olika verksamhetsområden. För kommunerna ingår exempelvis pedagogisk verksamhet och vård och omsorg. För regionernas del innehåller steg 2 t.ex. uppgifter om primärvård, psykiatrisk vård och tandvård. Uppgifterna ska även fördelas på olika typer av motparter som exempelvis kommuner, regioner, stat och privata företag.

Undersökningen om kommunalförbunden innehåller uppgifter om resultat- och balansräkning, olika typer av investeringsvariabler. Även uppgifter om verksamhetsområde samlas in samt vilka medlemmar kommunalförbundet har.

Resultaträkningsprognoserna innehåller prognosuppgifter för kommande år avseende resultaträkningarna.

Denna dokumentation kompletterar *Kvalitetsdeklarationen* för RS som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0107 under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna i RS är intäkter, kostnader och investeringar för primärkommunsektorn (kommuner, regioner och kommunalförbund)

2.2 Ramförfarande

Rampopulationen för RS är Sveriges samtliga kommuner och regioner. SCB följer Sveriges indelning i kommuner och län som finns beskrivna i Svensk författningssamling (SFS). Tillkännagivande ([2007:229](#)) om länens indelning i kommuner.

Rampopulationen för kommunalförbunden hämtas från SCB:s företagsregister. Företagsregistret ansvarar bland annat för att tillsätta och avregistrera organisationsnummer för den offentliga sektorn, däribland kommunalförbunden. Rampopulationen utgörs av registrerade kommunalförbund i mitten av januari året efter referensåret.

Ramelementen är på samma gång uppgiftskällor och observationsobjekt. Kontaktuppgifter finns tillgängliga i SCB:s företagsregister.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval eller uteslutning förekommer i denna statistik.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Steg 1 för kommuner och statistiken om kommunalförbund samlas in med hjälp av SCB:s generella webbinsamlingsverktyg, SIV.

Övriga undersökningar (som är för komplexa för att samlas in via SIV) samlas in med hjälp av kalkylbladsböcker (Excel). Via en uppgiftslämnarportal laddar uppgiftslämnarna ner webbformulären. Formulären skickas även in via uppgiftslämnarportalen.

Insamlingen av steg 1 för kommuner och regioner sker under januari-februari året efter referensåret. Steg 2 för kommuner och regioner, samt underökningen om kommunalförbunden sker under februari-maj året efter referensåret.

Inför samtliga undersökningar skickas ett introduktionsbrev ut till kontaktpersonerna. Dessa har sedan ungefär fyra veckor på sig att fylla i frågeformuläret.

2.4.2 Mätning

Variablerna i formulären och kalkylbladsböckerna är hierarkiskt ordnade, eller ordnade i matriser. Det finns också samband som skall vara uppfyllda mellan olika delar i de specifika undersökningarnas formulär.

I frågeformulären beräknas också så kallade nyckeltal vilka underlättar jämförelser mellan kommuner av olika storlek. Nyckeltalen används bland annat för att hjälpa uppgiftslämnaren att kontrollera att lämnade uppgifter är rimliga.

För information om de olika observationsvariablerna se vidare Kvalitetsdeklarationen för RS som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0107 under rubriken *Dokumentation*

Aktuella frågeformulär och instruktioner finns tillgängliga på SCB:s uppgiftslämnarsida för offentlig sektor, www.scb.se/lamna-uppgifter/offentlig-sektor.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Objektsbortfall är ovanligt i denna statistik. Om det trots allt förekommer mäts det vägt efter kommunens befolkningsstorlek.

Partiellt bortfall är troligen mer vanligt förekommande än objektsbortfall, dock saknas i undersökningen någon ansats för att mäta detta bortfall.

SCB arbetar aktivt för att undvika svarsbortfall genom att informera uppgiftslämnarna om vad statistiken används till och varför de är skyldiga att lämna in ekonomisk statistik.

Utbildningssatsningar görs i form av kurser för att öka kvaliteten på de uppgifter som lämnas in. Vissa riktade satsningar har gjorts mot bland annat storstadskommunerna. SCB har också arbetat särskilt med kommuner som tenderar att vara sena med att lämna in statistiken, för att erbjuda stöd om det behövs.

SCB arbetar även för att ge snabba svar på de frågor som uppgiftslämnarna ställer angående undersökningen. Genom att ge snabb service till uppgiftslämnarna undviks risken att uppgiftslämnaren missar att åtgärda det som man varit osäker på.

2.5 Bearbetningar

I fall objektsbortfall skulle förekomma hanteras detta genom ett imputerings- eller modellskattningsförfarande. Detta är dock så pass ovanligt att det kan betraktas som en avvikelse från undersökningsdesignen.

Vid partiellt bortfall görs i nuläget ingen kompensation. Ett saknat värde räknas istället som ett nollvärde, vilket innebär att viss underskattning av variabler kan förekomma.

Inför publiceringen genomför SCB kontroller för att hitta och om möjligt, korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren. Den kvarstående osäkerheten efter dessa hanteringar bedöms vara försumbar på totalnivå.

2.6 Granskning

Granskning sker i flera steg, först i själva frågeformuläret där det finns inbyggda kontroller, vid insamlingen, vid framtagandet av en rikstotal och även inför publiceringen.

2.6.1 Granskning av mikrodata

I frågeformulären (inkl. kalkylbladsböckerna) finns ett antal inbyggda kontroller som, om de faller ut, måste justeras av uppgiftslämnaren innan uppgifterna kan skickas in.

När frågeformulären kommit in till SCB genomgår de ganska omfattande kontroller. Det är dels logiska kontroller, dels jämförelser med föregående år. Viss samgranskning sker med andra undersökningar, exempelvis *Kommunernas och regionernas tillgångar och skulder* och *Utförarregistret*.

I regionernas frågeformulär Steg 2 görs en tidsseriegranskning för de senaste fyra åren. Vissa uppgifter jämförs även med uppgifter som samlats in i Steg 1.

2.6.2 Granskning av makrodata

En rikstotal tas fram och kontroll görs mot föregående år.

2.6.3 Granskning av redovisning

Inför publicering i SCB:s statistikdatabas granskas samtliga tabeller i en produktionsdatabas innan de publiceras.

SCB kontrollerar då att samtliga tabeller finns med och att ingen tabell är tom eller innehåller felaktiga värden. Rubriker och fotnoter till tabeller granskas så de är korrekta och innehåller relevant information.

Inför leverans av uppgifter till nationalräkenskaperna och andra undersökningar görs kontroller mot exempelvis statistikdatabasen och stickprov tas på vissa variabler.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Eftersom RS är en totalundersökning är normalantagandet att skattningar för populationstotaler kan erhållas genom summering av uppgifter på objektsnivå.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningar för hela riket görs genom en summering av variabelvärden för objekten i rampopulationen.

T.ex. skattas årets resultat för primärkommunsektorn på följande sätt

$$\sum_{\substack{\text{kommunerna } i \\ \text{primärkommunsektorn}}} y_i$$

där: y_i är insamlat, imputerat eller modellberäknat resultat för primärkommun i

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för Räkenskapsammandraget.

2.7.4 Röjandekontroll

Uppgifterna på objektsnivå behöver inte skyddas. Någon röjandekontroll görs följaktligen inte.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Målpopulationen i RS 2019 består av 290 kommuner, 21 regioner och omkring 175 kommunalförbund.

Vid publiceringen av RS 2019 Steg 1 så saknades uppgifter för fyra kommuner (Dals-Ed, Färgelanda, Bengtsfors och Mellerud). Dessa kommuners befolkning utgör tillsammans cirka 0,3 % av Sveriges befolkning.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Vid eventuellt objektsbortfall kan man ibland tvingas att göra en modellskattning för att kompensera för de saknade värdena. Som skattningskvot användes invånarantalet för hela Sverige dividerat med invånarantalet för de svarande objekten.

Denna modellskattning tillämpades för de kommuner vars uppgifter saknades vid publiceringstillfället (se föregående avsnitt). vid publiceringen av RS 2019 Steg 1.